

356ste concert

Vrijdag 22 november 2013
20.00 uur

LAVINIA MEIJER,
harp
LIZA FERSCHTMAN,
viol
QUIRINE VIERSEN,
cello

Grote Zaal
Deventer
Schouwburg

PROGRAMMA

Luigi Tedeschi (1867-1944)
Suite voor harp, viool en cello, op. 46
(1920)

Improvviso
Intermezzo Rêverie
Valzer Serenata

Maurice Ravel (1875-1937)
Sonate voor viool en cello (1920-22)

Allegro
Très vif (Scherzo)
Lent
Vif, avec entrain

PAUZE

Ludovico Einaudi (1955)

'Oltremare', voor harp

Camille Saint-Saëns (1835-1921)
Fantasie voor viool en harp, op. 124
(1907)
Poco allegretto - Allegro - Vivo e
Grazioso - Largamento - Andante
con moto - Poco piu mosso-
Poco adagio

Jacques Ibert (1890-1962)
Trio voor viool, cello en harp (1943-44)

Allegro tranquillo
Andante sostenuto
Scherzando con moto

Lavinia Meijer, in 2003 en 2005 als harpiste cum laude afgestudeerd aan de Conservatoria in Utrecht en Amsterdam, won vele internationale prijzen. Tournees voerden haar langs beroemde concertzalen, waaronder Carnegie Hall in New York. In 2009 ontving zij de Nederlandse Muziek Prijs en in 2012 won zij de Edison Publieksprijs voor haar solo-cd 'Fantasies & Impromptus'. In januari 2011 gaf Lavinia Meijer een zeer succesvol solorecital in onze concertserie.

Liza Ferschtman studeerde bij o.a. Philip Hirshhorn en Herman Krebbers, in Philadelphia bij Ida Kavafian en in Londen bij David Takeno. Zij ontving in 2006 de Nederlandse Muziekprijs. Sinds 2007 is zij artistiek directeur van het Kamermuziek Festival in Delft. In maart 2011 trad Liza Ferschtman op in een concert van onze Stichting, waarbij zij met Inon Barnatan en het Auryn Kwartet een onvergetelijke uitvoering gaf van het Concert voor viool, piano en strijkkwartet van Chausson.

Quirine Viersen, opgeleid door haar vader Yke Viersen (cellist in het KCO), Jean Decroos, Dmitri Ferschtman en Heinrich Schiff, trad eveneens eerder in onze series op met onvergetelijke uitvoeringen: in 1996 op met Ivo Janssen en in 2008 met Silke Avenhaus en Antje Weithaas. Ook zij ontving de Nederlandse Muziekprijs (1994) en in 2000 de Young Artist Award.

PROGRAMMATOELICHTING

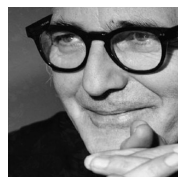
Luigi Tedeschi (geb. Turijn) behaalde een graad in de natuurwetenschappen maar besloot daarna zich geheel aan de muziek te wijden. Hij studeerde harp in Milaan en Parijs. Als componist was hij echter autodidact. Hij maakte in luttele jaren een internationale concertcarrière en vanaf 1890 toerde Tedeschi als harpsolist door Europa. In 1899 werd hij benoemd tot professor aan het Conservatorium van Venetië en in 1902 volgde eenzelfde benoeming in Milaan, waar hij een uitstekende reputatie opbouwde als leraar. De muziekkuitgeverij Ricordi gaf hem de opdracht het studierepertoire voor harp te reviseren. Tedeschi werd lid van een Commissie van Italiaanse en Buitenlandse Kunstenaars en ontving onderscheidingen van de regeringen van Italië en Frankrijk. Tot zijn composities behoren de opera 'Jocelyn' en talrijke werken voor harp, ook in diverse kamermuziekbezettingen. Zijn stijl van componeren was, zeker in het licht van de 20ste eeuw, niet vernieuwend,

maar wel aansprekend en met veel melodisch gevoel. Zijn werken voor de harp zijn dankbaar voor het instrument geschreven. Dit alles geldt ook voor zijn Suite voor harp, viool en cello uit 1920. Smaakvolle muziek, vol afwisseling.

Het eerste deel van zijn Sonate voor viool en cello schreef **Maurice Ravel** als een bijdrage aan de nagedachtenis van Claude Debussy, die in 1918 was overleden. Later besloot Ravel er een vierdelige sonate van te maken en dat hem dit veel tijd en moeite heeft gekost blijkt uit een uitspraak van hem op 22 september 1921: 'Dat verduiveld

de duo geeft me heel wat zorgen'. Later zegt hij erover: 'Ik geloof dat deze sonate een keerpunt is in de ontwikkeling van mijn loopbaan'. Musicologen bevestigen dit nu en beschouwen deze sonate als het begin van Ravel's laatste scheppingsperiode: de klankstructuur wordt transparanter, harmonisch meer 'uitgedund' ten faveure van de melodische lijnen in vergelijking met alle voorgaande werken van Ravel. Ook is duidelijk dat Ravel een open oor had voor de vernieuwende stromingen ingezet door Strawinski, Schönberg en Bartok: de stemmen bewegen zich zeer vrij ten opzichte van elkaar, vaak in verschillende toonsoorten, waardoor atonale klanken kunnen ontstaan. Qua vorm zijn de vier delen nog wel conventioneel: Na het eerste deel in de sonatevorm volgt een briljant Scherzo afwisselend in 3/8 en 2/8 maat. In het zangerige en ingetogen langzame deel omspelen de stemmen elkaar 'respectvol' en treedt een kortdurend heftig middengedeelte op. In de vitale Finale keert de thematiek van het eerste deel terug met duidelijk Hongaarse elementen waardoor de invloed van Bartok groot lijkt.

Ludovico Einaudi is componist, pianist en bespeler van keyboards. Hij stamt uit een invloedrijke Italiaanse familie. Zijn grootvader Luigi Einaudi was van 1948 tot 1955 president van Italië en grootvader van moeder's kant was componist en dirigent. Vader Giulio was een belangrijk uitgever. Ludovico groeide in dit voornamelijk milieu op tussen o.a. politici en kunstenaars. Als tiener begon hij te componeren. Hij studeerde aan het 'Conservatorio Giuseppe Verdi' in Milaan - één van zijn leraren was Luciano Berio - en aan het Tangle-

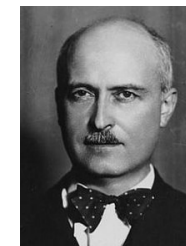
wood Music Center in Massachusetts. Na zijn studies componeerde Einaudi jarenlang verschillende soorten muziek, aanvankelijk in traditionele vormen als kamermuziek en orkestmuziek. Halverwege de jaren 1980 begon hij te zoeken naar een persoonlijke stijl, in series werken voor dans en multimedia, later ook voor piano. Einaudi incorporeert veel stijlen en genres in zijn muziek, zoals minimal music, pop, rock en wereldmuziek. Tijdens een interview in 2008 met 'La Weekly' laat hij weten: 'In general I don't like definitions, but "Minimalist" is a term that means elegance and openness, so I would prefer to be called a "Minimalist" than something else.' Grote bekendheid verwierf hij door zijn filmmuziek. Hij schreef scores voor films als *Intouchables*, *Doctor Zhivago* en *Black Swan*. Einaudi ontving voor zijn filmmuziek meerdere prijzen. Tot zijn composities behoren verder theatermuziek alsmede muziek voor televisie en commercials. 'Oltremare', vanavond te horen in een versie voor soloharp, zal worden ingeleid door Lavinia Meijer. (FK)

Te weinig wordt beseft dat **Camille Saint-Saëns** één van de grootste wonderkinderen in de muziekgeschiedenis is geweest. Zijn IQ moet onmeetbaar hoog zijn geweest! Op driejarige leeftijd kon hij lezen en schrijven en componeerde hij al. Op zijn vijfde analyseerde hij Mozarts Don Giovanni, op zijn zevende las hij Latijn en verdiepte hij zich in Botanie,

Vlinderkunde en Geologie. Zijn geheugen was fenomenaal: alles wat hij had gelezen onthield hij en op zijn tiende speelde hij uit het hoofd grote werken van Händel, Bach, Mozart en alle 32 sonates van Beethoven. Hij ontwikkelde zich tot een groot pianist, organist en dirigent. Bovendien wist hij alles over Sterrenkunde, verdiepte hij zich in Archeologie en publiceerde hij een boek over de Dichtkunst. Aanvankelijk leek hij, evenals Schumann, Liszt en Wagner, een 'vernieuwer' te kunnen worden; hij stimuleerde uitvoeringen van *Tannhäuser* en *Lohengrin* in Parijs. Gabriël Fauré was zijn meest begaafde leerling en in 1871 was hij de belangrijkste stimulator bij de oprichting van de 'Société Nationale de Musique' waarmee de Franse muziek, na de verloren oorlog tegen Duitsland, weer op de internationale kaart kwam te staan. Helaas zijn deze grote verdiensten van Saint-Saëns heden ten dage vergeten. Tot op hoge leeftijd bleef hij componeren in een classicistisch-romantische stijl en toonde hij zich afkerig van de nieuwe stromingen in het begin van de 20e eeuw.

Toen hij alsmatig ouder werd ging men hem beschouwen als 'aartsconservatief' en gaf hij zelf toe een 'eclectic' te zijn. Hij zei over zijn muziek: 'Ik heb gejaagd op de Chimaera (*spook, hersenschim*) van de stijlzuiverheid en de perfectie van de vorm'. In de Fantasie voor viool en harp lijkt iets van de in deze uitspraak besloten tragiek zijn weerklink te vinden.

Jacques Ibert begon zijn muziekstudies reeds op jonge leeftijd. Hij studeerde aan het Parijse Conservatorium compositie bij Paul Vidal. Tijdens WO I diende hij als marineofficier. Kort na de oorlog, in 1919, werd hem de Prix de Rome toegekend. In

1937 keerde hij terug naar Rome, ditmaal als directeur van de Académie de France, een functie die hij zou vervullen tot 1960, met uitzondering van de jaren 1940-1945. Ibert heeft belangrijke werken geschreven in bijna alle genres, inclusief filmmuziek. Als componist heeft hij zich nooit willen binden aan een stijl of richting. Zijn compositiestijl is - door de diversiteit daarbinnen - moeilijk te definiëren. Een aantal kenmerken kunnen wel worden genoemd, zoals neoklassieke helderheid, briljante instrumentatie, humor, hechte vormconstructies, melodisch lijnenspel, exactheid maar ook flexibiliteit en fantasie. Invloeden van Debussy en Ravel zijn duidelijk aanwijsbaar. Ibert componeerde het Trio voor viool, cello en harp voor zijn dochter, een getalenteerd harpiste. (FK)

Volgende concert:
Vrijdag 13 december 2013
20.00 uur
Trio Wanderer
Beethoven: op. 70 nr 1 ('Geister-Trio')
Schubert : 'Notturmo'
Brahms : op. 8 (versie 1854)
19.00 uur: inleiding Guus van Es, musicoloog

Programmatoelichtingen en recensies vindt u op de website:
www.kamermuziek-deventer.nl